

" Waterkwaliteit en visbestand in het Waggelwater in Brugge anno 2025 "

1. Inleiding

In de provincie West-Vlaanderen ligt het Waggelwater in Brugge.

Het Waggelwater heeft een oppervlakte van 2,5 hectare en bevindt zich in een bosrijk natuureservaat. De waterdieptes variëren van ca. 1 tot 1,5 meter.

De oevers zijn begroeid met riet, overhangende bomen en struiken. Het water is vrijwel geheel begroeid met kranswieren die in de zomer worden gemaaid. Het Waggelwater werd in 2021 uitgebaggerd waarbij een groot deel van het slib werd verwijderd, om zo het gehalte aan nutriënten te verlagen. Tevens werd het andere deel van het slib gebruikt om enkele ondiepe oeverzones te creëren langs delen van de oever waar niet gehengeld wordt.

2. Waterkwaliteit

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) beschikt niet over meetgegevens van de waterkwaliteit van het Waggelwater.

3. Afvissingen

In het Vlaamse Gewest bevinden zich diverse meervormige, stilstaande viswateren die van groot belang zijn voor de openbare visserij. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) is verantwoordelijk voor het visstandbeheer in deze wateren.

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) heeft VisAdvies BV en Visserij Service Nederland opdracht verleend om onderzoek uit te voeren in de provincie West-Vlaanderen naar het visbestand in het Waggelwater in Brugge.

Ecologische gilden

Naast de vissoortensamenstelling, zijn de aangetroffen vissoorten op haar beurt weer ingedeeld in ecologische groepen (gilden). De ecologische groepen zijn samengesteld op basis van verschillende geografische zones in de rivier (Noble & Cowx, 2002).

Eurytope soorten (Eury)

Deze vissoorten komen voor over een breed traject van milieugradiënten. Alle stadia van deze vissoorten komen zowel in stilstaand als stromend water voor en kunnen in vrijwel elk type zoetwater overleven. Tot deze groep behoren de meest voorkomende soorten.

Limnofiele soorten (Li)

Deze vissoorten zijn in alle levensstadia gebonden aan stilstaand water met een rijke begroeiing. Deze soorten zijn voornamelijk de begeleidende soorten van de brasemzone. Snoek is daar een uitzondering op en komt ook voor in klein stromend water met waterplanten of andere schuilgelegenheden.

Rheofiele vissoorten (Rh)

Deze vissoorten zijn in alle of sommige levensstadia gebonden aan stromend water. Het water moet in verbinding staan met een beek, de rivier of de zee. Deze vissoorten zoeken in de paaitijd stromend water op, maar verblijven als volwassen vis veelal in stilstaand water.

De bemonsteringen zijn uitgevoerd op 9 november 2023.

a) Vissoortensamenstelling en bestandschatting in 2023

Er zijn 3 vissoorten aangetroffen (Tabel 3.5).

Paling en snoek zijn de aangetroffen eurytope vissoorten. Zeelt is de aangetroffen limnofiele vissoort.

In Tabel 3.5 zijn achtereenvolgens de bestandschattingen weergegeven met betrekking tot de visbiomassa (kg/ha) en in aantal/ha. De visbiomassa wordt geschat op 66,3 kg/ha en de visdichtheid op 354 vissen/ha.

De visstand in de oeverzone bestaat op basis van gewicht voor 80% uit eurytope vissoorten en voor 20% uit limnofiele vissoorten. Op basis van gewicht wordt het visbestand gedomineerd door paling (76%). In aantallen wordt het visbestand gedomineerd door zeelt (55%).

Het Waggelwater is een ondiep stilstaand water. Ondanks dat uitsluitend de oeverzone is bevestigd valt het water vrij eenduidig te typeren als een blankvoorn-snoek viswatertype. Het water is helder en plantenrijk. Limnofiele soorten als zeelt zijn sterk vertegenwoordigd. De snoek is de belangrijkste predator. De hoge bedekking met kranswieren maakt sportvissen op het water moeilijk. De vis heeft goede schuilplaatsen onder deze waterplanten en vistuigen blijven vaak achter de vegetatie haken tijdens het vissen.

b) Vergelijking met eerdere visstandonderzoeken

In 2012 is eerder een visstandonderzoek in het Waggelwater uitgevoerd (Hop, 2013), waarbij elektro-, zegen- en fuikvisserij is toegepast. De onderzoeken zijn lastig te vergelijken omdat in 2017 uitsluitend elektrisch kon worden gevestigd (Vis, 2018). In 2023 is er gevestigd met elektro- en zegenvisserij.

In 2012 zijn 12 vissoorten aangetroffen tegen 7 in 2017. De vissoorten die in 2017 zijn gevestigd werden ook in 2012 gerapporteerd.

In 2023 zijn er echter nog maar 3 vissoorten gevestigd, welke tevens zijn waargenomen in 2017.

In 2012 is de biomassa geschat op 369 kg/ha. In het onderzoek in 2017 is alleen een biomassa van de oeverzone bepaald en hierdoor is het niet mogelijk een goede vergelijking te maken. In 2023 is wel het hele water bemonsterd. Hier is een biomassa van 66,3 kg/ha geschat.

VERBEIREN Marc

Wolvertem, september 2025

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger Eva DE BLEEKER in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Jo BROUNS :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2025-2026 , vraag nr. 842 van 28 mei 2025 } .

TABEL 3.5

tabel 3.5 Bestandschatting Waggelwater per lengteklasse in kg/ha (boven) en aantal/ha (onder).

kg/ha		0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41	Totaal	%
Gilde	Soort							
Eurytoop	Aal/Paling			<0,1	0,8	49,2	50,1	76%
Limnofiel	Zeelt	<0,1	1	8,6		3,8	13,4	20%
Gilde	Naam	0 - 15	16 - 35	36 - 44	45 - 54	>=55	Totaal	Perc.
Eurytoop	Snoek		1,1		1,7		2,8	4%
Totaal							66,3	100%
aantal/ha		0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41	Totaal	%
Gilde	Soort							
Eurytoop	Aal/Paling			7	13	132	151	43%
Limnofiel	Zeelt	13	112	69		3	196	55%
Gilde	Naam	0 - 15	16 - 35	36 - 44	45 - 54	>=55	Totaal	Perc.
Eurytoop	Snoek		4		3		7	2%
Totaal							354	100%

TABEL 3.6

tabel 3.6 Biomassa en vissoortensamenstelling in het Waggelwater in 2012, 2017 en 2023.

		2012	2017	2023	2012	2017	2023
Gilde	Naam	Biomassa (kg/ha)			%		
Eurytoop	Baars		1			3%	
	Blankvoorn		1			3%	
	Meerval		<1			0%	
	Giebel						
	Karper						
	Paling		8	50,1		27%	76%
	Pos						
Limnofiel	Snoek		16	2,8		54%	4%
	Snoekbaars						
	Bittervoorn						
	Rietvoorn		2			7%	
Exoot	Vetje						
	Zeelt		2	13,4		7%	20%
	Blauwband						
Totaal		369	29,5	66,3	100%	100%	100%
Aantal soorten (excl. Hybride)		12	7	3			